

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
 vagy megörökösre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Vihar után.

(—a.) Az a szenzációs vihar, mely egyfelől a tulságosan temperamentumos házelnökök kissé nyers modora, másfelől Beniczky és társainak érzékenykedése következtében oly nagy szenvedéllyel tört ki a képviselőház szombati ülésén s álcapott a sajtóba és a koalíció két pártját állította egymással szembe, úgy látszik a vezérek fáradozása következtében el fog mulni a nélkül, hogy felrobbantana a koalíciót.

Erre pedig a jelenlegi helyzetben nagy szükség van. Azt mondhatjuk, csakis ennek az élénk tudata és érzete csendesítette le a veszedelmesen fellobogott szenvedélyeket.

Kossuth maga üzenté háborgó hiveinek, hogy most nagy szükség van a koalíció fenntartására, bécsi útja előtt nagyon rossz hatással lenne, ha nem tudnánk elhárítani a koalíció válságát; még sok és fontos alkotás várakozik a koalícióra s e nélkül a függetlenségi párt sem képes előhaladni programjának megvalósításában.

Igazán kár, hogy Kossuthot betegsége akadályozza abban, hogy pártját szemé-

lyesen vezesse és személyesen fegyelmezze. Mert habár a néppártnak ez a temperamentumos tagja heveségétől elragadtatva nem is volt tapintatos nyilatkozatai megválogatásában, azért korántsem volt ok arra, hogy e miatt a függetlenségi pártot mondjuk Justh hívei kitessekeljék a koalícióból a néppártot, a mely a választások idején olyan megbecsülhetetlen szolgálattal tett a függetlenségi pártnak. Az emlékeztetés 1905-iki választás után, mely megbuktatta a szabadelvű pártot, Kossuth nyíltan kijelentette, hogy a választás fényes eredményében igen nagy része volt a katolikus papságnak, mely, a hol nem volt néppárti jelölt, mindennél lelkesen támogatta, koalíciós álláspontjához hűségesen a függetlenségi pártot.

A politikában ugyan senki sem számíthat hálára, de nem csak a hála, hanem a józan politikai raison is azt követeli, hogy meg kell becsülni azt a szövetségest, a kinek szolgálataira rávan szorulva. Pedig ezt maga Kossuth jelentette ki.

Egyeseknek az az állítása, hogy Beniczkyt pártja heccelte vagy pláne Rakovszkynak az expositurája lett volna, teljesen üres ráfogás. Rakovszky nyom-

ban Beniczky után ott a helyszínén nyilatkozott, Andrássy pedig, a ki a néppárti padok előtt ül, klasszikus tanu rá, hogy a néppárt nem heccelte, hanem ellenkezőleg csillította heveskedő tagját.

Hogy pedig Beniczky cikke nem a párt lényé volt azt kijelenti a néppárt avval, hogy az »Alkotmány« csak olyan hivatalos organuma a pártnak, mint a »Magyarország« a függetlenségi pártnak. A mit egyiknek nem rónak fel hibának, azt nem vehetik fel a másiktól sem.

Kölcsönös nyilatkozatokkal helyre áll a béke, a koalíció most még nem bomlik fel, de tartunk tőle, hogy a vihar okozta keserűség ott marad a lelkekben.

Pedig kár miatta. Nem elvi szempontok miatt támadt az egyenlenség, hanem személyi okok miatt. Ezekre pedig felül kell emelkedni, mikor az országos érdekek azt követelik.

Követelik pedig ugyancsak hangosan. Ugron Gábor a függetlenségi párt hivatalos lapjában rámutat arra, hogy milyen szervezeten vonultak fel az ő szabadelvűek vasárnap az Omge elnökválasztó gyűlésére. Levonja ennek a tanulságát s a következőket írja:

Nem a jól fegyelmezett alkotmány-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A koldus.

Írta: Georges Maurevest.

Monsieur de Beaucorvy egy szép tavaszi napon szívesen látta magánál barátait reggelire: kollégáját, Teinturier-Volleux-t, unokaöccsét Raymond Lefaguet, a bukaresti konzulátus titkárárt és egy Gaspard Desvignes nevű fiatal írórt, kinek legutolsó regénye a téli szezon legnagyobb eseményét képezte és még több előkelő uraságot.

Bajos volna megállapítani, hogy a kávé szüröcsölése, cigarették füstje mellett, az inasok távozása után, — mikor már a legnagyobb kényelembe helyezkedtek, mily módon került a koldusok kérdése a társalgás homlokterébe. Valószínűleg egy reggeli lapnak azon híre terelte erre a figyelmüket, hogy egy koldus elhalálozásakor, szalmazsákja alatt 20.000 frankot találtak Páris városi kötvényekben.

— Ez kedvét szegi az ember jótekonyságának, így vélekedett Lefaguet, cigarettjéből bodor füstfelleglet eregetve.

Teinturier-Volleux helyeslőleg bólintott.

— Ez az én véleményem is és valószínű-

leg az öné is kedves barátom? — így szólott a házigazda felé fordulva.

— Határozottan azt...

A nyitott ablakon bódító, édes illatár tolt be a kertből...

— Ez az eset egy három év előtti sajtósárgós kalandomra emlékeztet, — így szólott az író, a hirtelen beállott csendet félbeszakítva. — Egy koldus játszása benne a főszerepet. Ha kívánják, elmondom.

— Kérjük szépen, kedves Desvignes, — így válaszolt előzékenyen de Beaucorvy. — Az író levette cigaretthamuját és megkezdte elbeszélését.

— Egy barátom esküvőjére voltam hivatalos a Notre-Dame templomba. Amennyire csak lehetett, a háttérbe húzódtam, mert meg kell vallanom, hogy engem az ilyen szertartások meglehetősen untatnak, igyekeztem tehát minél előbb menekülni. A templom főbejáratánál egy koldus feltűnő alakja kötötte le figyelmemet; lehetetlen volt észre nem venni és ha már észrevettük, lehetetlen volt mellelte közönyösen elhaladni.

Hatvanöt éves, de még mindig sugár, erőteljes ember volt. Hófehér, fejedelmi szakáll a melléig ért és komoly méltóság tükröződött az arcán. Az egész alak, — szeméinek álmatag tekintete, — tiszteletet parancsolt és ha

nem nyujtotta volna felém a kalapját alamizsnáért, sirjából kikelt szentnek tartottam volna inkább, mint koldusnak.

Részvéttel vegyült csodálattal tekintettem rá és mint mindenki, aki mellelte elhaladt, én is alamizsnát adtam neki. Keztyűs kezemmel a zsebembe nyultam, ahol tudtommal némi aprópénznek kellett lenni és anélkül, hogy megszámláltam volna, a koldusnak dobtam oda...

— Az Isten fizesse meg ezerszeresen! — így hálálkodott szívből jövő, őszinte hangon és én tovább folytattam u'amat. Szokásom ellenére cél és irány nélkül bolyongtam az utcákon. Egy könyvkereskedés kirakatában az »Órjüngő Roland« egy 16. századbeli, 6-olasz kiadása vonta magára a figyelmemet.

— Az 1556-ik évi florentini kiadás?! Ritka példány! Remélem megvette? — szólott közbe Aristide Lorgan, a híres bibliophile.

— Fájdalom, nem vehettem meg! Mindjárt elmondom, miért... A könyvet nevetésesen csekély árért, ha jól emlékszem, pottom 5-6 frankért kínálták... Szívesen adtam volna érte kétszerannyit is, de nem találtam a pénztárcámat. Szerencsémre eszembe jutott, hogy otthon hagytam és hazulról jövet, csak az aprópénzt: néhány sous-t, frankot és

Uj üzlet!

Most nyílt meg

Uj üzlet!

Van szerencsénk értesíteni, Nagyvárad és Biharvármegye n. é. vevő közönségét, hogy üzletünket telemesen megnagyobbítva február hó 1-én a »Bazár épületben« Rákóczi-ut 2. szám megnyitottuk.

Tisztelettel
Klein Géza és Ödön
 confectio, női divat és menyaszszonyi kelengyék nagyáruháza.

és néppárt tagjai lazítják és feszítik a koalíciós hajó bordáit, hanem a Kossuth betegsége és távolléte miatt vezetés nélküli függetlenségi csoportokat szállta meg a szenvedély. Azon izgalom, azon heves érzékenység, a mit az utóbbi hetekben szomorúan tapasztaltam, tele van veszedelemmel a koalícióra is, a függetlenségi pártra is.

Aktiv politikát kell kezdenünk. Az egyenlenség közeit tömörebb csatlakozással ki kell szorítanunk. A fegyelmet kurta gyepőre kell fogni, mert harcok előtt állunk és minden óra csatára is hívhat.

Készüljünk mérkőzésre. Haditerv és hadirendre van szükségünk. Az ellenség megjelent, sorakozik, csatára. Ne találjon minket sem alvásban, sem veszekedésben.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 15.

Elnök: *Návay* Lajos.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után irományok és kérvények bemutatása következik.

Az affér elintézése.

Héderváry Lehel, a mentelmi bizottság elnöke a *Justh Gyula* és *Polónyi Dezső* közti affér ügyében tesz jelentést. Az érdekelt felek kihallgattak, s *Justh Gyula* elnök *valószínűleg heves felindulásában* tessékelt el *Polónyi Dezső* és *Beniczky Ödön* képviselőket, akiket szintén kihallgatott a bizottság. Javaslat az, hogy az incidens előtt a Ház térjen napirendre.

Polónyi Dezső a *Justh Gyulához* írt sértő levél felől nyilatkozik. Maga sem tudja mi vezette a lépésre, mert a legnagyobb tisztelettel viseltetik az elnök személye iránt és sajnálkozását fejezi ki.

A Ház tudomásul veszi a mentelmi bizottság jelentését és áttér az ujoncjavaslatok tárgyalására.

Az ujoncjavaslat.

Nagy György: Az ujoncjavaslatok ellen beszél. Először jöjjön az önálló magyar bank és azután csak a létszámemelés. Közben eltér a tárgytól s azután a paktumról beszél.

Návay elnök figyelmezteti.

Nagy György határozati javaslatot nyújt be, amelyet később meg fog indokolni. A javaslat egyik pontjához, hogy a ház az 1051. számú ujonclétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatot a napirendről leveszi.

Justh megjelenik helyén.

Justh Gyula elnök feltizenkettőkor a terembe lép, a képviselők megéleljük. Elfoglalja az elnöki széket.

Hódy Gyula: No mi az, miért nem folytatod? (Derűtség)

Nagy György: Az elnök iránt való tiszteletből tartottam szünetet. Az elnök ur éljenezéséhez én is hozzájárulok. (Derűtség.) Tizenkét óraker 5 perc szünetet kér.

Elnök: Az eddigi gyakorlat úgy hozza magával, hogy ha az ülések három óráig tartanak, szünetet csak egy óra felé tartunk. Most nem függesztem fel az ülést.

Nagy György: Jó, a többi majd hagyom szünet utánra. Foglalkozik a delegációval. Ahol leginkább kínálkozna alkalom arra, hogy az ország katonai érdekeit megvédjék.

Az 1907—8-iki szolgálati évben öngyilkossági eseteket statisztikai adatokkal kíséri. Az 1907. esztendő október 1-től 1908. év szeptember harmadikáig öngyilkos lett a IV. hadtestnél 22, az V. hadtestnél 9, a hatodiknál 16, a hetediknél 18, a tizenkettediknél 6, a tizenharmadiknál 11. A halál okául pedig mindig sértett önérzetet, a hűtetéstől való félelmet, a katonai szolgálatól való menekülést vagy életunságot emlegetnek. Pedig a halál oka csak a kegyetlen katonai szigorznak tudható be.

A delegátusok ebédje.

Nagy György örül, hogy itt talál egy csomó delegátust. mert legalább kioktatja őket, hogy mi kötelességük van a delegátusban.

Nem elég a király ebédjét megenni, más kötelessége is van a delegátusoknak. Jó ugyan az ebéd is, de az nem meríti ki a delegátusok kötelességét. (Derűtség.) Mi nagy baj lett volna abból, ha nem szavazták volna meg a hadügy-minisztérium költségvetését.

Baross János: Semmi, abszolute semmi. (Kacagás.)

Nagy György: Legfeljebb feloszlatták volna a parlamentet és lett volna új választás. A nemzet azokat küldte volna be, akik a balpárttal tartanak.

Éber Antal: Láttuk a balpárt diadalait Debrecenben.

Bozóky Árpád: Majd ha nekünk is lesznek vasutasaink.

Molnár Jenő: Pénzzel nagyon könnyű dolgozni.

Éber Antal: Dégenfeldnek volt elég pénz.

Nagy György: (sugva *Molnár Jenő*hez) Csak beszéljétek, hadd pihenjek egy kicsit.

Molnár Jenő egész hangos diskurzusba kezd s azzal végzi, hogy negyven ezer forintba került a bécsi mandátum.

Egy hang: Hát Szigetvár?

Molnár Jenő: Ott is volt pénz bőven.

Nagy György folytatja beszédét, sajnálja, hogy nem vonhatja felelősségre a hadügyminisztert, mert itt az ő közvetítője a honvédelmi miniszter volt. 5 perc szünetet kér.

Elnök: Tíz perc szünetet ad. (Derűtség.)

A szünet alatt *Barabás* Béla odalépett *Nagy György*hez:

— Hallod-e te *Gyurka*, te még most is azon az ebéden rágódogol, amit mi a királynál megettünk? (Harsogó derűtség)

Jekelfalussy honvédelmi miniszter szintén odalépett *Nagy György*hez:

— Hiába okoskodol *Gyurka*, nem fogok neked válaszolni, még csak közbe se fogok szólni.

Szünet után.

Nagy György a javaslatot nem fogadja el. Beszél a katonai büntető törvények elavultságáról.

Beniczky Ödön mindenben csatlakozik *Polónyi* mondásához, amit a mentelmi bizottság jelentéséről tett.

egy darab huszfrankost tettem a zsebembe.

Az esküvőn — szokás szerint — bérkocsira, borraivalókra, gyűjtőperselybe adogattam valamennyit, tehát biztosan tudtam, hogy a zsebemben már csak két-három sous — közte egy vadonat új — és a huszfrankos lehetett.

Némi idegességgel gondoltam a koldusra és előszedtem a pénzemet, hogy megszámláljam; az aprópénzt — közte a fényes sous-t is — megtaláltam, de a huszfrankos hiányzott. A koldusnak adtam! Megkértem a könykereskedőt, hogy a könyvet tartsa fenn számomra . . . majd egy óra múlva elmegyek érte . . . és dühösen — mert hiszen senki se tökéletes, — hazafelé indultam.

Már jókora darab utat megtettem, mikor arra az izléstelen gondolatra vetemedtem, hogy visszakérem a koldustól a pénzemet. Beláttam ugyan tervem képtelenségét, de mégis így bölcselkedtem: ha nem kapom vissza a pénzemet, legalább gazdagítom emberismeretemet és tapasztalaimat . . . Visszafordultam és sebes léptekkel a Notre Dame-templom felé siettem. Hiábavaló volt; az én koldusom már eltűnt a főbejárattól. Egy kollegájánál discret módon tudakozódtam utána és megtudtam, hogy monsieur *Laberjob*, — mert monsieur *Laberjob*nak címezte magát — a koldus reggelizni ment és másnap reggelig nem is tér vissza szokott helyére. Kijelentettem, hogy sürgős ügyben beszélnem kell vele. A kollegája azt hitte, hogy valami nagyobb adomány forog szóban, megadta tehát a címét Rue Legendre 5.

Eltökéltem, hogy az esetben, ha valóban rá volna utalva, nála hagyom a huszfrankosomat. Gyönyörű idő volt, egy felhő se látszott a tiszta, kék égen. Zsebretegettem kezekkel,

fütyörészve, dudorászva haladtam a koldus lakása felé és félórai vándorlás után a Rue Legendre-be értem. Csodálkoztam, hogy a 200 számnál, tehát az utca ellenkező oldalán találtam magamat. Meg kell vallanom, egy pillanatig se gondoltam arra, hogy a koldus a Park Monceau oldalán is lakhat; mert a Rue Legendre mythologiaszerű utca; hasonlít a szíréhez. melyről Horac mondja: mulier formosa superne — desinit in piscem. Az utca is remek, pompás épületekkel kezdődik és jelentéktelen apró házakkal végződik . . . Az én koldusom tehát az utca előkelő részében lakott . . . Ez meglepő felfedezés volt. Ej mit, — hátha valamely irtalmas lélek egy kis zugot engedett át neki, ahol meghúzódhatik . . . Mindjárt megtudjuk . . . A Rue Legendre 5-ik számú háza, az ujkor minden raffinált művészetével épített palota volt, melynek előkelő, izléses diszitményei, faragványai és magas ablakai nagyuri kényelmet és jólétet sejtettek. A kapualj jobb oldalán, fénylő réztáblán e felirat olvasható:

Szegényügygyámolító
részvénytársasági bank igazgatósága.

Első emelet.

Véletlenül megpillantottam a portást, kitől egész közönyösen kérdeztem:

— Itt lakik monsieur *Laberjob*?

— Igen, uram! Első emelet — a bankban.

— A bankban? Az első emeleten?

Azt hittem, nem jól hallottam, tehát ismételve kérdeztem: Monsieur *Laberjob*? egy hosszú, fehérszakállas ember? . . .

A portás kicsinyileg nézett végig rajtam.

— Nem vagyok süket! Monsieur *Laberjob* . . . első emelet . . . a bankban!

Nagyon együgyű arcot vaghattam, mert a

portás, minden további felvilágosítás nélkül, egyszerűen hátat fordított és a faképnél hagyott.

— Az a jó lélek, aki menhelyett adott neki, bizonyosan valamely állást is szerzett számára a banknál! — így monologizáltam magamban, mialatt a valódi perzsaszönyegekkel bevont márványlépcsőkön felfelé haladtam . . .

Az egyik ajtón ugyanazon réztáblát láttam, mint a kapualjban. Csengetésemre egyenruhás szolgáló nyitotta ki az ajtót.

— Szolgálhatok, uram?!

— Monsieur *Laberjob*-bal óhajtának beszélni.

— Kérem a névjegyét, hogy bejelenthessem az igazgató urnál!

Laberjob — igazgató?! A Notre-Dame-i koldus?!

Gépiesen átadtam a névjegyemet. A szolgáló helyet mutatott és eltűnt a mellékszobában, de mire ámulatomból magamhoz tértem, már vissza is jött: — Az igazgató ur kéretli!

Pazar fénynyel berendezett terembe vezetett, hol a szorosán egymás mellé fektetett, puha szönyegek tompították a lépések zaját; a falakon óriási tükrök, értékes műtárgyak; gazdagon faragott íróasztalnál, fehérhaju, hosszú szakállu agastyán ült. Monsieur *Laberjob*! Nagy megerőltetésembe került, hogy a kifogástalan eleganciával öltözött urban a Notre-Dame-koldusát felismerjem. Aranykeretű szemüvegével a névjegyemet olvasta és előkelő kézmozdulattal, udvariasan helyet mutatott.

— Monsieur *Desvignes*? Mivel szolgálhatok?

Hidegvértséget szinletem.

— A dolog nagyon egyszerű, uram . . . Ugy hiszem, sőt bizonyosan tudom, hogy alig

Maniu Gyula: Azt tapasztalja, hogy minden téren tulzó nemzeti irány kezd lábra kapni és ezt az irányt a katonasághoz is be akarják vinni. (Nagy zaj.) Semmiféle magyarosítást sem szabad a katonasághoz bevinni. (Óriási zaj.)

Elnök szólni akar és folyton rázza a csengőt. A képviselők felugrának és Maniu felé mennek. Az elnök folyton csengtet, míg végre szóhoz jut és az ülést felfüggeszti.

Szünet alatt a képviselők összebeszéltek, hogy Maniut nem engedik szóhoz jutni. Az ülés ismét megkezdése után Maniu kezd beszélni.

— Nyomorult piszkos!

— Aljas fráter!

Maniu Gyula: Igenis nem szabad a katonasághoz nemzetiségi torzsalkodást bevinni.

Elnök: Mi a magyar szellemet akarjuk a katonasághoz vinni. (Nagy éljenzés.)

Maniu Gyula: Kívánja, hogy ne legyen partikularizmus.

É szavakra óriási láрма tört ki, a képviselők felugráltak helyeikről és Maniu felé rohanna a képviselőt körül fogták és úgy látszott, hogy megfogják verni, amikor az elnök az ülést nagy láрма közepette berekesztette.

Kossuth Ferenc Bécsben. Teljesen hiteles forrásból nyert információ szerint **Kossuth Ferenc** kedden, 23-án megy Bécsbe. A minisztert Sztéryny József államtitkár fogja elkísérni.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi párt ma este 6 órakor Hoitsy Pál elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen foglalkoztak a Néppárt támadásaival. Elnök az értekezletet megnyitván, jelenti, hogy ebből az ügyből kifolyólag gr. Apponyi Albert kíván előterjesztést tenni és kéri az értekezletet, hogy ezt szíveleljék meg. Apponyi célszerűségi szempontból nem tartja most helyesnek az állásfoglalást, addig, míg a hullámok el nem simulnak. Eddig még a másik párttal érintkezésbe nem léphetett, kéri tehát, hogy határozatot most ne hozzanak és csak akkor döntsenek ebben az

ügyben, ha az elnökség a másik párttal érintkezésbe lép és erről referálni fog. Az értekezlet Apponyi javaslatát egyhangulag magáévá tette s megbizta az elnökséget, hogy a dolgot megvizsgálja és a másik párttal lépjen érintkezésbe.

Bank tárgyalások.

Minden jel arra mutat, hogy az ujoncjavaslatok e hét végéig meg lesznek szavazva. A balpárt által megkezdett obstrukció ugyanis nem kapta meg a remélt támogatást a nemzetiségiektől és horvátoktól.

Ilyen körülmények között az egész obstrukciót öt-hat balpárti képviselő lesz kénytelen vinni. Ezek a szóból hamar ki fognak fogyni és a háromórás ülések mellett az ujoncok néhány nap alatt biztosan véget fog érni.

Az ujonc-vita után az adójavaslatok tárgyalását fogják folytatni. Ez alatt a kormány a mostani végleges osztrák kabinettel tárgyalásokat fog folytatni a bankkérdésben. Ezek a tárgyalások egyelőre nem sok reménnyel kecsegtetnek. Az osztrákok hallani sem akarnak a kartell-bankról és már magyar szakértők is úgy nyilatkoznak, hogy a kartell-bank rosszabb a közös banknál.

Egy függetlenségi képviselő, aki finanszírozási híreben áll, így nyilatkozott tegnap a folyosón:

— Inkább hosszabbítsuk meg a közösbank szabadalmát 1917-ig, de kartell-bankot ne csináljunk.

Vagy teljesen önálló, vagy pedig közös bank. Tertium non datur. A legjobbnak tartanám, ha most a közös bank szabadalmát meghosszabbítanánk 1917-ig, egyidejűleg azonban kötelezőleg kimondanánk az önálló magyar banknak 1917-ben való felállítását.

A bécsi lapok Wekerle miniszterelnök

audienciájával és az osztrák miniszterelnökkel és a pénzügyminiszterrel tett látogatásaival foglalkoznak s az a véleményük, hogy a minisztereknek semmi szükségük sem volt véleménycsereére a bank kérdésében, mert a magyar miniszterelnök teljesen tisztában van az osztrák államférfiak álláspontjával.

Egyik esti lap a bankügy legújabb fázisáról a következőket írja:

A magyar kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy neki a bankközösség fenntartása mellett új formát kell találnia. Ezt a formát *Wekerle* megtalálta a »kartellszerű« bankban.

Eszerint lenne Budapesten és Bécsben egy-egy külön bank; a nevük lenne:

1. Magyar királyi jegybank.

2. Császári királyi jegybank.

A két bank a monarchia megfelelő részében teljes önállósággal dolgoznék és volna egy közös főtanács, mely a valutát és kamatlábat — szóval a nemzetközi viszonylatokban fontos ügyeket irányítaná.

Eddig egészen rendben volna az ügy — tudniillik magyar szempontból — mert haladás volna az önállóság felé; de most jönnek a bécsi tárgyalások és azok eredménye.

Először beleszólt ebbe a tervbe a közös kormány Bosznia és Hercegovina szempontjából. Akár az osztrák, akár a magyar bank alá rendelik a szerajevói fiókot, kész a közjogi háború. Követelték tehát, hogy Szerajevóban legyen egy harmadik főintézet — a közös főtanács rendelkezése alatt.

Ennél tovább is mentek. Az osztrák kormány terve szerint felállítanak hét főintézetet, még pedig Bécsben, Budapesten, Prágában, Lembergben, Laibachban, Triesztben és Szerajevóban és ezeket a »néptörzsek« arányában összeállított főtanács egységesen irányítaná. Ha a magyar kormány ebbe bele nem megy, ak-

egy óra előtt volt szerencsém önnel megismerkedhetni . . .

Monsieur Laberjob jószágos mosolylyal nézett végig rajtam.

— Lehetséges uram, hiszen annyi embert ismerek!

— Biztosan emlékszem, hogy a Notre-Dame főbejárataánál, — természetesen merő tévedésből — alamizsám adtam önnek Monsieur Laberjob.

E gúnyosan kiejtett szavakra még mindig mosolyogva válaszolt:

— Nincs okom, sem jogom szavaiban kétkedni, csak azt bátorodom kérdeni: minek köszönhetem, kellemesen megkezdett ismeretségünk folytatását?

— Tehát valóban ön a Notre-Dame-i koldus, Monsieur Laberjob? És megismert engem?

Írónikus mosolylyal folytatta:

— Becsületemre, nem uram! A szemem valószínűleg szokásom szerint, ég felé volt fordítva, midőn ön az egy sous-t a kalapomba dobta!

— Bocsnát, az nem egy sous, hanem egy huszfrankos volt.

Az öreg ajkain megvető mosoly vonult végig.

— Tehát csak tévedés volt? — mondta nyomatékosan. — És most bizonyosan azért kerestem fel, hogy tévedését helyrehozza?

— Oh, dehogyan uram! . . .

Nem engedte befejezni mondókámat. Nyugodtan felemelkedett, a pénzszekrényhez lépett, egy nehéz zacskót vett elő, melynek tartalmát az iróasztalra ürítette. A nagy halmaz rézpenz között egy darab arany csillogott.

— Ime, kiegyenlitem tartozásomat — így szólt hidegen. — Eddig nem volt alkalmam a

pénzt megszámlálhatni és így az ön tévedését sem vehettem észre.

Felém nyújtotta a huszfrankos aranyat.

Visszautasítva, így szólottam hozzá:

— Monsieur Laberjob, sokkal jobban szeretem a ritka látványokat, semhogy a szerzett élvezetet kellő értékében megjutalmazni elmulasztathatnám. Tartsa meg a pénzt, fáradsága és elismerésem szerény jutalmául.

Ezzel kalapomat véve, indulni akartam. Monsieur Laberjobb visszatartóztatott:

— Kérem még egy pillanatra!

A hangja megváltozott, mosolya eltűnt.

— Ön az imént husz frankot ajándékozott nekem, — szólt, helyét elfoglalva, — amivel bizonyos nyilatkozatra kényszerít.

A pénzzel megfizette azt a ritka látványt és élvezetet, melyet önnek nyújtottam; ugye bár, ezt mondta? De csalódott uram! Mert én a részvét és irgalom színházában csakugyan jelentékeny szerepet játszom és nem mindennapi színészi tehetség vagyok; ezt leginkább bizonyítja, hogy ön akarata ellenére is kénytelen volt nekem alamizsám adni. Rákényszeritem az embereket a jótékonyagra . . .

Ha a tékozló, vagy a fősvény nekem néhány pénzdarabot ad, úgy érzi, mintha a végzetet és az emberiséget kiengesztelte volna . . .

A boldogok elő lelkiismerete, a gazdagok ijesztő réme vagyok; és a rémnak szívesen adják azt, amit az egyéntől szívtelenül megtagadnak . . . Aki irgalom nélkül való, azt én a jótékonyagra kényszerítem . . . A szegény, a nyomorék, ki mint az elvert eb könyörgő tekintetével, alázatosan nyújtja kezét alamizsna után, nem bír semmi hatással a köszívű emberekre. De én, a kétségbeesés és nyomor látogatásával ellenállhatatlan kényszerrel gyakorolok rájuk és ha esténként az öröm, a mámor és

a kéj hajlékai előtt, levett kalappal megjelenek, a pénz, az arany csak úgy repül felém! . . . A boldogok, a tékozlók dobják a szegénység ijesztő rémének! . . .

Az utolsó szavaknál felemelkedett . . . Ugy tetszett, mintha megnőtt volna előttem . . . Sápadt arca átszellemült fényben ragyogott . . .

— Nagy emberbarát vagyok! Érdemen főül szeretem az emberiséget, ennyi az egész! Gazdag vagyok, dús gazdag, de vagyonom még sem elegendő, az előttem feltáruló nyomort enyhíthetni! Hisz olyan sok szenvedő, boldogtalan ember van a világon! Dolgoznom kell hát velük, hogy amennyire lehet, könnyeiket leszárihassam . . .

Mikor indulni készültem, azt kérdezte monsieur Laberjob:

— Nos, megért önnek husz frankot ez a mulatság?

— Többet, sokkal többet! — feleltem én.

— Akkor kérem, még ön tartozik nekem egy sousval. Azzal, melyet a Notre-Dame előtt adni szándékozott.

Kérőleg nyújtotta felém a kezét:

— A nyomorult szegények nevében kérem! Átadtam a pénzt . . . és sietve távoztam . . .

Midőn később Gaspard Desvignes, Raymond Lefaguet barátjával a park árnyas fái és bokrai között sétált, az utóbbi kacagva kérdezte:

— Az a történet, amelyet nekünk elmondta csinos, — nagyon csinos, de ugye, mégis csak mese?!

Az író kedélyesen visszavágott:

— Ki tudja?!

Aztán egy letépett orgonavirágot tűzött a gomblyukába . . .

kor az osztrák kormány ragaszkodik az eddigi állapot fenntartásához, ami a magyar kormányra válságos lenne.

A végrehajtók államosítása.

Emlékeztet az a mozgalom, melyet a nagyváradai bírósági végrehajtók indítottak s a melynek célja volt: a végrehajtók államosítása. Ebből a mozgalmából egy kis vihar kerekedett. A végrehajtók országos egyesülete u. i. rossz néven vette a nagyváradiak mozgalmát, mert az akció vezetését magának akarta fenntartani. bár annak érdekében évek óta semmit sem tett. A központi tisztviselők sorban lemondottak állásukról; helyükbe újakat kellene választania a következő közgyűlésnek, melyet az eddigi határozat szerint Nagyváradon kellene megtartani. Itt azonban kétes lenne a választás eredménye. Ennélfogva összehívták f. hó 21-re Budapestre rendkívüli közgyűlést; a mely hivatalos lesz a régi tisztikart ismét megválasztani s a rendes közgyűlést átvenni Nagyváradról Pécsre. Időközben a nagyváradiak mozgalmához más két tábla területén működő végrehajtók is csatlakoztak. A nagyváradai mozgalom vezetője *Bakó Bálint* e tárgyban nyílt levelet is küldött szét, melyből közöljük a következőket:

A Magyarországi bírósági végrehajtók országos egyesülete talyó évi február hó 21-ik napjára rendkívüli közgyűlést hívott egybe Budapestre. Minthogy az egyesület hivatalos lapjában úgy van előadva, hogy a közgyűlés egybehívásának én vagyok az oka, mert közös érdekünkbeni ténykedésemért mondott le a tisztikar és vált szükségessé az új tisztikar választása. Szabad legyen ez ügyben néhány szót szólnom a bírósági végrehajtókhoz, kartársainkhoz, valamint a nagyközönséghez.

Minthogy az egyesület vezetősége hiúságában sértve érte magát, hogy az általuk elhagyott végrehajtók nélkülök is tudnak a küzdő terepre lépni és mert féltették a vezéri pálcát, az általuk szerkesztett hivatalos lapban több haraggal, mint igazsággal neki támadtak az értekezlet résztvevőinek, de ádáz haragjuk teljességét alulírott ellen fordították és ismételtén a valót elferdítve, foglalkoztak a mozgalommal.

A végrehajtók többsége, kilenc tizedrésze bizonytalan helyzetben küzdve küzd a mindennapi megélhetésért. Jövője és családja a bizonytalanságnak néz elébe.

Ezen az állapoton csak az államosítás segíthet!

De az államosítás nem hull az ölünkbe maunként, azért küzdeni kell! És épen ezt nem akarja az egyesület vezetősége, sőt minden ilyen irányu mozgalmat megbénít.

Mikor mi Nagyváradon az államosítás érdekében összejöttünk, törekvéseink iránt sikerült az egész jogászközönség figyelmét felkelteni. Értekezletünkben megjelent a Törvényszék nagyrabecsült Elnöke, *Barry József* ur, a bírói kar több kiváló tagja, *Hlatky* Endre ügyvéd ur, az ügyvédi kamara elnöke, az ügyvédi kar számos kiváló tagja, *Székely* Tamás országgyűlési képviselő, a nagyváradai sajtó képviselői, akik törekvéseink iránt teljes rokonszenvüket fejezték ki és lelkesedéssel ígérték meg támogatásukat és helyesíleg ismertette mozgalmunkat cikkeikben az egész ország sajtója. Így tehát megnyertük a hatalmas bírói és ügyvédi kar támogatását. Ezt tartja hát oly nagy bűnnek a központi vezetőség! Hogyha bűn általános lelkesedést kelteni, ha bűn pénzét költeni arra, hogy egy alapos Memorandumot kinyomassunk és sok száz példányban terjesztjük, képviselők és más kiváló posztíójú egyének között, akkor elismerem, bűnös vagyok.

De ha ez nemmegy bűn számba, bűnös az a vezetőség, mely kicsinyes egyéni hiúságából hasábszámra személyes izü támadásokat in-

téz ellenem és jogos mozgalmuk érdekében ezalatt semmit sem cselekszik.

A budapesti közgyűlés is csak komédia. A Debreceni határozat értelmében például a legközelebbi közgyűlésnek itt Nagyváradon kellene lenni, ők az egyesület kimondott határozata ellenére most megakarják ezt változtatni és Pécsre összehívni, hova a rossz összeköttetés miatt csak a bizalmasak fognak elmenni. Mint most Budapestén is, hogy ott a leköszönt martyroknak bizalmat szavazzon és megbizza őket a további semmittevással.

A bírósági végrehajtók leghelyesebben cselekednének, ha ők ugyanazon napra minden tábla székhelyén értekezletet tartanának, azzal csatlakoznának a nagyváradiak mozgalmához és ezt alulírott közölnék.

A szervezkedéssel, munkálkodással lehet célt érni; semmittevással, bankettezéssel legfeljebb egyesületei elnökségig lehet jutni.

Gondatlan szülők áldozata.

Rémes szerencsétlenségnek vesszük hírét élesdi tudósítónktól. *Boldis* Pál és neje mind a ketten részeges egyének, kikerül nagyon jól tudja az egész község, hogy a legtöbbet a korcsma tájékán szeretnek lődörögni. 15-én délután is úgy 2 óra tájt elmentek otthonról s 2 éves *Filemon* nevű fiacskájukat egyedül hagyták a szobában s az ajtót reá zárták a gondatlan szülők.

Míg a *Boldis* pár a korcsmában üdözött addig a szerencsétlen fiucska lezárt az ágyról s a tüzhelyhez ment s ott a kialvófényben lévő tüzet piszkálni kezdte. A hamvadó parázs újra lángra kapott s a kis fiu ingét elkapta a tűz s a fiu nagy égési sebeket szenvedett. A karja, melle s az arca egészen összeégett. Ez úgy 3 óra tájt történhetett s a nyomorult gyermek, hasztalan kiabált, sirt óriási kinjai közepette, mert *Cigányfalván*, hol a dolog történt oly messze vannak egymástól a házak, hogy a csukott ajtón és ablakon keresztül nem hallatszott ki a gyenge gyermek sírás. Kimondhatatlan kinokat kellett az ártatlan csepségnek elszenvednie s nem jött senki, hogy segítsen irtóztató sorsán.

Már 9 óra felé járhatott az idő, mikor végre kissé tán ittasan is hazaérkeztek a korcsmából a gondatlan és szivtelen szülők, kik egy egész félnapig magára zárták 2 éves fiukat, hogy addig ők átkos szenvedélyüknek az ivásnak áldozzanak. Amint az ajtót feltárták halk nyögés hallatszott feléjük a tüzhely melől.

Megrémültek s odarohanva látták, hogy *Filemon* gyermekük ájultan, rettenetes módon eltorzult arccal ott fekszik a padlón. Karjáról rongyokban lógott a megégett hus s jobb szeme teljesen ki volt égve. A gyermek lassan, alig hallhatóan lélegzett s mikor az anya iszonyodva látta a gyermeke állapotát, sikoltva kapta karjai közé s ezen lelki furdalások közt csókolgatta az égett sebeket. De akkor már késő volt a bánat, mert a szerencsétlen gyermek nem jött többet öntudatra, hanem alig egy félóra múlva csendesen kiszenvedett.

Rettenetes volt az anya szenvedése. Haját tépve rohant ki az utcára s rettenetes dolgokat kiabált össze-vissza, úgy, hogy erővel kellett férjének a házba hurcolni s azt hitték róla, hogy megtébolyodott.

A gondatlan szülők ellen az élesdi főszolgabíró megírta az ügyészséghez a jelentést, hol gondatlanságból okozott emberölés miatt emelnek a hanyag szülők ellen vádat. Az egész faluban nagy a megbotránkozás a *Boldis*-familia ellen s legmegbéllyegzőbb kifejezéseket szórtak fejükre.

Vonatkatasztrófa Botfejen.

Beéről jelenti tudósítónk a következő szerencsétlenséget, mely *Botfej* községben történt tegnap reggel az ottani iparvasutnál két mozdony összecútközése következtében. A mozdonyok és a kocsi kisiklottak s a gép darabokban hevert a pályatesten. Az egyik mozdonyvezető és az egy fűtő veszedelmes sérüléseket szenvedett.

A botfeji iparvasut-vállalat már régebbi idő óta működik a vasuti állomáshoz és a lapartelephez szállítva a fát.

Tegnap reggel szintén hatalmasan megrakodva jött az erdőből a vonat s *Botfej* alatti lejtőn nagy sebességgel sietett tovább. Alulról pedig az üres vonat igyekezett teherért a rakodóhoz. Nagy köd volt s így a vonatvezetők nem láthaták egymást s mivel az első vonatot a pályára engedték a kitérésnél egyik mozdonyvezető sem sejtette, hogy a pálya el van foglalva.

A felülről jövő terhelt vonat hatalmas gyorsasággal rohogott a lejtőn. Egyszer csak borzalmas vészrip hangja rezgeltette meg a levegőt s alig 50 lépésre feltűnt a piros lámpa a száguldó vonat személyzete előtt. Rögtön a tékhez ugrottak, de már késő volt, mert óriási robbanással szaladt egymásra a két mozdony. A gép teljesen összetört, míg a többi kocsi is erősen megsérültek a kisiklás következtében.

Az alulról jövő gép fűtője és mozdonyvezetője hamarabb vette észre a katasztrófát s ideje korán ugrott le a gépről s így könnyű sebesülésekkel sikerült szabadulniok a veszedelemből. A másik mozdonyról ugyanezt megkísérteni lehetetlen volt, mert első sorban a legugrás a vonat sebessége miatt is életveszélyes lett volna, de meg csak az utolsó percben vették észre a velük szembe jövő vasutat. Így aztán a hatalmas lökés következtében estek le a gépről az összecútközés pillanatában, de oly szerencsétlenül, hogy *Poitz Péter* fűtő a derekán igen veszedelmesen megsérült, úgy hogy nem volt képes lábaira állani s hordágyon kellett hazaszállítani lakására, hol nem sokára kezelés alá vette az oda hivatott orvos. Élete ugyan nincs veszedelemben, de féltős, hogy örökre nyomorék marad. Az orvos tanácsára valószínűleg a kórházba fogják szállítani operáció végett.

A mozdonyvezető *Kristófaletti* Ferenc szintén jelentékenyen sérült meg, bár az ő sérülése nem oly veszedelmes. Az esés következtében bal lába több helyen kificamodott s a térdcsuklója fölött a csont az ütéstől kifolyólag megrepedt. Szintén lakására szállították az orvos véleménye szerint a sérülések semmi komolyabb következménnyel sem fognak jární.

Az összecútközés után az egész falu kisetett a szerencsétlenség színhelyére.

A 7. hadtest mozgósítása.

Balázs György parancsnok Nagyváradon.

Szerbia okkupációja a legkomolyabb ügyek közé tartozik ma már. A kis szerb állammal szemben a nagyhatalmaknak ily formában való eljárása az utolsó eszköz, melylyel a kis Balkán országot a meggondolatlanságtól visszaretteníteni van hivatva.

A hír, mely erre vonatkozólag a napi sajtóban megjelent, nem maradt pusztán szenzációnak, mert már mutatkoznak is a következmények jelei. A közös had-erég teljesen készen áll pár nap alatt, hogy a további parancsokat teljesítse. Tegnap ez ügyben a honvédek kerületi parancsnoka érkezett Nagyváradra, hogy itt az elintézendő ügyeket elintézte.

Az ügy állásáról tudósításunk a következő:

A külföldi nagyhatalmaknak a Szerbia occupálására vonatkozó meghatalmazás híre után a kerületi hadtest-parancsnokságok távirati rendeleteket kapnak, hogy a már hónapokkal

ezelőtt előkészített mozgósítási előmunkálatokat fejezzék be. A távirati rendeletnek most tettek eleget a parancsnokságok s az előkészítő munkák teljesen be vannak fejezve, várva a további intézkedéseket.

A mozgósítási előmunkálatok a honvédségre is kiterjednek Nagyváradon, ahol tudniillik a honvédek a hetedik hadtest parancsnokságához vannak beosztva. Az előkészítő munkálatok a honvédekénél is teljesen készen vannak. A munkálatok felülvizsgálása végett tegnap minden külön bejelentés és katonai diszfogadtatás nélkül *Balázs György*, budapesti I. honvédkerületi parancsnok szárnysegéde kíséretében Nagyváradra érkezett.

A parancsnok több napig fog Nagyváradon időzni s ezalatt teljes felülvizsgálatot fog tartani.

A felülvizsgálatot katonai körökből kiszírgott hírek szerint a hetedik hadtest mozgósítása fogja követni. Ez a mozgósítás ugyan még csak próba-mozgósítás lesz, azonban ha időközben a balkáni események úgy kívánják, úgy a mozgósított hadtest bent fog maradni szolgálattétre.

A honvédek a mozgósítás és a hadtest elvezényelése esetén a helyőrségi szolgálat teljesítését veszik át. A hír, mely tegnap este villámgyorsasággal terjedt el az egész városban korántsem okozott meglepetést, mert a mozgósításra mind-nki el volt készülve.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Február 21-én. A hegyközségi birtokosok közgyűlése a városházán.

Február 28. Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Március 7. A Kath. Kőr közgyűlése és Palotay emlékkünnepe d. e. 11 óra.

* **Személyi hír.** Dr *Zelenyák János*, lekéri plébános, a gyógynövények országos hírű ismerője, Nagyváradra érkezett. Dr *Lányi József* felszentelt püspök és lekéri apát látogatására.

* **A nyári szinkör miszériái.** Még ugyan elég távol van a nyári szinkör szezonja és az idő sem kecsegtet azzal, hogy a szabadba vágyódják az ember, azonban már Erdélyi Miklós szinigazgató mindent úgy akar elkészíteni, hogy a nyári szezon megkezdése semmiféle akadályba ne ütközzék. Tegnap az igazgató beadványt intézett ebben az ügyben a tanácshoz. Az igazgató felsorolja azokat a hiányokat, melyek a szinkörben tapasztaltak és kéri azoknak a pótlását. A hiányok között szerepel az oldalkarzati állóhely, mely jelenleg oly mélyen fekszik, hogy onnan egyáltalán nem lehet a színpadra látni. Továbbá nincs a szinkörben súlyosító s e miatt látványos darabot nem is lehet ott előadni. A pénztár egyenesen a szabadba nyílik s nincs esővédője. A ruhatár egy asztalból áll, ami nem maradhat tovább is fenn. Végül a szinkörnek nincs kioszkja, pedig ez multhatlanul szükséges egy szinkörnél. Az igazgató kéri a tanácsot, hogy minél előbb pótolják ezeket a hiányokat, mert azok mind olyan természetűek, hogy a szinkör életképessége van tőlük függővé téve.

* **Áthelyezés.** A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Krassó-Szörénymegye resicai, bogosáni, oroviciai és jámi járásai részére Resica székhelylyel, 1909. évi február 15 től kezdve kir. tanfelügyelőségi kirendeltséget szervezett és a kirendeltség vezetésére *Földi Jenő* kir. tanfelügyelőt, a belényesi kir. tanfelügyelőségi kirendeltség vezetőjét helyezte át.

* **Vizsgálat a pincőregyletben.** A belügyminiszterhez névtelen följelentés érkezett Nagyváradról a pincőregylet ellen. A följelentésben azt adja elő a névtelen följelentő, hogy az egyletben 1907. április 15 óta semmiféle ülés nem volt. A választmány soha össze nem jött s így a tisztviselők önkényűleg intéznek el mindent, anélkül hogy valaki ellenőrizné őket. A tisztikar épített, renováltat és ezt minden felhatalmazás nélkül teszi s így az egyesületben sok visszaélés is lehet. Az ilyen munkálkodás mellett az egylet mely 1873. óta áll fenn könnyen a bukás szélére juthat. A följelentést a belügyminiszter *Rimler Károly* polgármesternek adta ki azzal az utasítással, hogy azonnal tartson vizsgálatot és ennek eredményéhez képest járjon el. A rendelet folytán tegnap délelőtt megjelent a pincőregyletben *Juricskay Barna* az ipartűgyosztály vezetője és *Jánossy Gyula* tb. rendőrfogalmazó, akik az egyletben lévő *Katz Jakab* irodafőnöktől az összes iratokat és könyveket átvették s megkezdték a vizsgálatot. A tegnapi nap folyamán csak az iratokat tudták megvizsgálni. Ezekből megállapították, hogy választmányi ülés tényleg nem volt két év óta, azonban ennek az volt az oka, hogy a tagok megvoltak ugyan hiva az ülésre, de azon senki sem jelent meg. A felügyelő-bizottság teljesítette a hivatását. Az iratok eddig rendben vannak. Ma a pénztárt vizsgálja meg a hatóság.

* **Fát a szegényeknek.** Tegnap számmunkba, mint megirtuk, a rendőrfőkapitányi hivatal kéri a nemeslelkű jószívű közönséget, hogy a szegények részére csekély adományokat juttassák az ő kezeihez. Az adakozás a tegnapi napon meg is kezdődött. Dr *Radu* Demeter gör. kath. püspök 50 koronát adott a szegények tüzfájára, amin s a többi begyűlt adományon a főkapitány azonnal is vett 50 métermázsá vágott fát és *Kemény Ignác* tb. r. alkapitány ki is osztotta azt a szegények között.

* **Egy ujságíró temetése Nagyváradon.** Németh Károly néhai nagyvárad református főgondnoknak volt az unokája *Erdey Béla*, aki Nagyváradról a fővárosba került és ott mint hírlapíró kereste kenyerét. A fiatal ember ezelőtt egy évvel igen súlyos elmebajba esett és édesanyja kénytelen volt egyik fővárosi elmeorvoshoz szállítani a fiatal embert. A sorstól oly súlyosan érintett ujságíró tegnapelőtt meghalt Budapesten és édesanyja Nagyváradra szállította fia holttestét. A fiatal ember tetemei tegnap délelőtt érkeztek meg a pályaudvarra, ahonnan egyenesen a temetőbe vitték és ott a sir mellett elkészített ravatalra helyezték. Pár óráig volt az ujságíró a ravatalon, körülte édesanyján és a sirásokon kívül nem volt senki sem. Délután Csák Máté református lelkész ment ki a temetőbe és a református szertartás szerint eltemette az oly szerencsétlen sorsu ujságíró.

* **A magyarorszéki libák és az Erzsébet liget.** A magyarorszéki képviselőtestület szépérzéke teljesen kimerült egy gágogó libanyájban, mely üres órákban a község kellős közepén csap nagy lármát aztán csendesen legel. E nagyon kis igényű képviselőtestülethez a járási főszolgabíró egy kérelmet intézett, hogy a község kellős közepén levő területet díjtalanul bocsássák az ottani intelligencia rendelkezésére. A főszolgabíró ebben a kérelmében kifejtette, hogy a területet Erzsébet ligetnek akarják átnevezni, mi által a község szé-

pészeti szempontból igen nagyot nyerne, de meg köztisztasági és közegészségügyi tekintetből és kívánatos volna a terület rendezése. A főszolgabírói irat telett. tegnap ült össze a nemes képviselőtestület határozni. Szép, szép az a liget, de nem Csékének való, mondták a derék képviselők. Mert ha liget lesz, télen még csak megjár, hanem nyáron amikor olyan jó zöld fű nő, hogy szinte kívánatos volna belőle kóstolni — mondja az egyik tag, — akkor már csak inkább a libák legeljenek le mint ott potyára álljon, bizony nem kell a liget. És a képviselőtestület a legkomolyabban azzal az indokolással, hogy libalegelőnek kell a község közepén a szabad terület, nem teljesítette a főszolgabíró kérelmét.

* **Szegény gyermekek gyógyszerére.** A városi közgyűlés 1908. év folyamán a szegény gyermekek gyógykezelési költségére 1000 koronát szavazott meg és a belügyminiszter most jóvá is hagyta.

* **A harmadik drogueria Nagyváradon.** Nagy harc van a patikajogért és nagy harc lesz a harmadik drogueria jogáért is. Tegnap adta be a városi tanácshoz véleményezés végett folyamodványát *Darvas Lajos* gyógyszerész, hogy megkaphassa a harmadik drogueria a jogot. Felhozva kérvénye támogatására azt az érvet, hogy 18 év óta mint segéd gyógyszerész van már Nagyváradon és ahány patikajog csak volt mindre pályázott, hátha már a város a patikajogra érdemesnek vagy méltónak nem tartotta, legalább a harmadik drogueria jogát adományozza neki. A mai nehéz viszonyok között így találja biztosítva jövőjét és megélhetését.

* **Kiderült rablógyilkosság.** Tegnap számmunkban részletesen ismertettük azt a vakmerő rablógyilkosságot, mely nyolc évi pihegés után most került napfényre. A csendőrség most minden ambícióját latba veti, hogy ezt a szenzációs bűnügyet minden részletével együtt feltárja és az elvetemült tettet minden hamis tanúzása dacára is a maga valójában mutassa be. A hosszú ideig pihentetett ügy feltárása oly nagymérvű munkát ad a csendőrségnek, hogy a jelenlegi őr nem elegendő, miért is összpontosítást kellett ott eszközölni. Az összpontosítás tegnap meg is történt és most megkezdte az erőt és ambícióval folytatják a nyomozást.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Kedélyes paraszt.
Csütörtök: Tatárjárás.
Péntek: Forradalmi nász.
Szombat: Izrael. (Kezdete 7 órakor.)
Vasárnap délután: Csókkirály.
este: Izrael.

MULATSÁG.

Naptár.

Február 18. A m. kir. nagyvárad honvéd hadapród iskola táncvigalma saját helyiségében.

Február 18. Kereskedelmi iskola táncmulatsága. (Csarnok.)

Február 21. Postás bál. (Csarnok.)

Február 22. Megyebál. (Csarnok.)

ZENE.

A Swärdström négyes hangversenye.

A szorongásig megtelt hangversenyterem kábitó levegőjéből visszatérve a szerkesztőségi füstös szobába, az elhangzott gyönyörű énekdarabok visszhangja cseng-bong fülünkben s alig találunk szavakat, amelyekkel benyomásainkról hiven beszámolhatnánk. A hangszerek közt legnemesebb, legszebb az emberi hang, természetesen csak a szép és kellőképpen kiművelt hang. A négy Swärdström-nővér hangja külön-külön egy-egy remek hangszer, a melyek együttesen oly csodálatosan szép összhanggá egyesülnek, hogy a hallgatójuk valóban párját ritkító élvezetben részesül.

A nővérek közül az első sopránt *Walborg* éneklí, a birneves operaénekesnő. Hangja kristálytisza, lágy és nagy terjedelmű, mely nemcsak a koloratúrára hajlik, hanem az érzelmek egész skálájának kifejezésére is kiválóan alkalmas. Egyedül előadott dalait haliva bátran sorozhatjuk őt a legelsőrangú dalénekesnők közé. A szöveget és zenét előadásában teljesen egybeolvastja a megfelelő mimikával a legnagyobb mértékben átérzeteti a hallgatóval a szerző gondolatait. Minden egyes száma remek volt, de a »Mutterherz«-nél szebben, meghatóbban előadott dalt alig hallottunk.

Sigrid hangja sötétebb színű, tömörebb, de nem oly nagy terjedelmű s a szárnyalása nem oly könnyed, mint nővéreé, de viszont annyi melegség és mély érzés van énekében, hogy hallgatásával alig tudunk betelni. *Astrid* ércs nemes csengésű mezzosoprán hangon énekelte két szép dalt s tiszta mély hangjai az együttesekben igen jól érvényesült. *Olga* is méltó társa nővéreinek, de külön számot nem adott elő.

Együtteseikben csodálatos volt az egységes felfogásnak szigorú keresztülvitele, a crescendók és decrescendók finomsága, a tempók pontos betartása, az intonálás tisztasága s az egyes szólamok dinamikai arányának folytonos egyensúlyban tartása. Lehetetlen meghatározni, hogy melyik számuk tetszett legjobban, egyik szebb volt mint a másik. Nagy hatást értek el a humoros számokkal, (pl. *Storchenbotschaft*, *Gänsemarsch*); nagyon tetszett *Brachms Zigeunerlied-je* és a *Jäge u. Häslein* című svéd népdal. A gazdag műsort még ráadásokkal is meg kellett toldaniok, mert a közönség teljes elragadtatással tapsolta őket.

A művészi zongorakíséretet jó ismerő-ünk *Tarnay Alajos* szolgáltatta, a gondos rendezés *Sebő Imre* érdeme. *Dr. K. J.*

Igazságszolgáltatás.

§ **Kaszab Gézát felmentették.** *Kassab Géza* aradi újságíró becsületsértési pere foglalkoztatta tegnap délelőtt a nagyváradi esküdtséget. Kaszab Géza a múlt évben az aradi »Hétfé« című lapban *Mesztorics* János törvényhatósági tag ellen sértő és dehonosztató cikket közölt. A tegnapi tárgyaláson, mit *Csulyok Béla* vezetett a vádlott kifejti, hogy beismeri, hogy ő volt a cikk szerzője s tudatosan tette azt, mert a benne foglalt dolgok tények s azokat közérdekből írta meg.

Az esküdtek *Ficzek Jenő* vezetése mellett felmentő verdiktet hoztak.

KÖZGAZDASÁG.

— **A hegyközségi birtokosok közgyűlése.** E hó 21 én délelőtt a városháza termében tartják közgyűlésüket a két hegyközségi birtokosok. A közgyűlés tárgya lesz a zárszámadás és költségvetés elkészítése. A felügyelő bizottság megválasztása és a választmány újjáalakítása. A közgyűlés 11 órakor veszi kezdetét.

A gabonatözsde határidői

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 16

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	—	10.38
Rozs okt. —	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt. —	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 16

Oszták hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Rünamurányi	—	561.50
Oszták-m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

NYILTÉR.

No most alaposan megmondtam a véleményemet,

és most hallgasson meg még egy jó tanácsot is: Ha még egyszer meghül, a gyógyszerárban, drogériában, vagy ásványvízkereskedésben vegyen azonnal egy skatulya szodeni ásványpasztillát, de a valódi Fay-féle! ezt használja utasítás szerint és akkor nem történhetik meg önnel újra, hogy napokig otthon kell ülnie. Egy skatulya ára csak 1 korona 25 fillér, de utaztatott határozottan utasítson vissza.

Vezérképviselet Magyarország-Ausztria részére: Guntzert W. Th. Wein IV. Grosse Neugasse 17.

Nyilatkozat.

A nagyváradi kir. Jogakadémia ifjusága megjelentéssel olvasta a »Nagyváradi Napló« 14 iki számában közölt azon híradást, mely szerint a nagyváradi Jogakadémia ifjusága a premontrei gimnáziumból kicsapott tanulókat táviratilag üdvözölte volna.

Kötelességünknek tartjuk tiltakozni azon visszaélés ellen, amelyet egyesek elkövettek akkor, amikor az ifjuság nevét használták fel illetéktelenül és jogtalanul saját egyéni véleményük értékének emelésére. Ezt tette egy-két ember, de erről az akadémiai ifjuság kilenczted része absolute semmit sem tudott s beleegyezését a neki imputált távirathoz soha nem adta. S midőn a táviratküldés tényét visszautasítjuk, egyszermint a leghatározottabban elítéljük azt a visszaélést, amelyet egyesek elkövettek akkor, amikor minden meghatalmazás nélküli véleményüket a jogakadémiai ifjuság véleményének mondották.

Verő Ernő,	Bécsi Endre,
Hissinger József,	Frensz Sándor,
Réz István,	Házy Béla,
Lehotzky István,	Lengyel Károly,
Costa György,	Sztaniszlavszky Ervin,
Vass Árpád,	Sztrelkó József,
Sebestyén Gyula,	Róz Andor,
Obergessell Imre,	Csandjan Agost,
Liszky Loránd,	Kovács Andor,
Véssey Kálmán stb.	

REGÉNYCSARNOK.

EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

49.

— Hová méltóztatik parancsolni, hogy a végrendelet letétessek, — kérdi a tiszteletes. — Talán legcélszerűbb volna az ekklezsia irományai közé.

— Helyesen találta ki nagyságos asszonyom akként fog az történni, ezzel szépen zsebébe rejtette a végrendeletet s távozni készültek.

— Ho, hó! megálljon csak tiszteletes ur! hisz' önök nékem szolgálatot tettek s én ezért még semmit sem adtam önöknek s ezzel felkelt ülő helyéből, visszatartá a távozni készülőket.

— O de kérjük alázatosan, — szerénykednek hajbókolva mindannyian különösen pedig ráadásul a papok és kántorok dörzsölték össze kezeiket a hajlongások között.

De a jó Nina néni értette az ilyen meseterséget s ép ez okból kinyitotta a sok fióku almáriumot s mind az öt tanunak olyasmit nyomott a kezökbe, amit azok igen szépen megköszöntek s nagyon látszottak neki örülni.

Mikor azután mindnyájan eltávoztak, megállt az agg nő a szoba közepén, szeméit ég felé emelve s kezeit áhíthatosan összetéve, csendesen imádkozott s mikor bevégezte imáját, ekként sóhajtott fel:

— Hála, dicsőség néked uram! a magasban, mert megkönnyítetted a te szolgáló leányod lelkét, leemelvén arról a Horeb legnemezebb szikláját.

VI.

Mikor a villámok az ég boltján cikáznak, az ég dörög, a rettentő robaj megreszkett az eget és a földet, remegésbe jő még a legvadabb állat is s sejteni kezdi, hogy van isten.

Tehát van az állatoknak sejtelme?

Igenis van! bár e sejtelmek gyakran az emberek élénk képzelődő tehetségével s a vélekedéseknek nyitnak tért; így például, ha kutya lyukat váj és vonit, a kukik madár a kémény tetején vijog, azt tartják, meghal valaki; ha a kutya az ég felé néz és vonit, azt modják tűz lesz, ha a nyul keresztülszalad az utas előtt, bajt, szerencsétlenséget vár otthon; de továbbá még az élettelen tárgyakra is kiterjeszti e babonás hiedelmet az örökké különöségeket fürkésző ember: ha magától alszik el a gyertya, látatlanul zörrenés támad, magától hull alá vagy semmisül meg valami tárgy sat. mindannyi elég ok arra, hogy valaki halála megjósoltassék; pedig mindezek, ha fürkésznének, többnyire a természet törvényén alapszanak s az egyszerű állatias sejtelmet kivéve, pusztá babonák, melyek a józanokosság korlátain kívül esnek. De az mindegy azért mégis akadnak igazhívők, kik sem nem fürkésznek, sem a természettudományra, annál kevésbé a józan gondolkodásra adnak valamit, ellenállásaik a számtalan példa, melyeket elmesélni hallottak s melyekkel olykor majd agyonra kinozzák az embert, kivált mikor tizenketten ülnek egy asztalnál s őket tizenharmadiknak akarják oda ültetni.

Az embernél józanokosság.

Az állatnál sejtelme.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

DR. VUOSKICS GYULA.

Székely Imre

elsőrangú uri- és női fehérnemű
tisztító intézete

Nagyvárad

Színház-utca 4.

Kant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad,
Kossuth-utca, Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Bartos M. és Tsa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. —
Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-har-
isnyákban s keztyűkben a legegyszerűbből a leg-
finomabbig, továbbá eső- és naperngők. — Foly-
tonos újdonságok! — Javítások gyorsan eszközöl-
enek. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

Preis R.

Paplan, madrac, szalmazsákok, pap-
lanlepedő, párnahuzat toll állandóan
kapható az ágynemű raktárban

Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelengyét készít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárad, Bazár-épület
színházzal szemben.

Menyasszonyi kelengyét Vász-
nat és Fehérneműt csakis

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám
a kishíd mellett.

Telefon 166.

Telefon 166

Alkalmas vásárlás felülmúl

minden versenyt.

Divat selymek 75 krtól.

Női divat szövetek 46, 63, 82 kr.

Mosó barketek 22, 28, 33, 40 kr.

Mosó borduros delin 24, 26, 28 kr.

Raktárunk egyéb készlete dec. 31-ig tetemesen
le van szállítva.

KLEIN TESTVÉREK divatruháza, Zöldfa-ut elején.

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

Alapított 1890.

C. P. a legelőkelőbb mellfűző gyár Párisban. Egyedül
képviselője Magyarországon

Rosensweig Rósa

Nagyvárad, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3

M. kir. államvasutak üzemeltetőség Arad.

1865—1909. II. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet:

A Békéscsaba állomáson létesítendő postaépület előállítási munkálataira. Az építéshez szükséges anyagok közül ki nem rostált homokot és szénalakat a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órától délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmenny tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfűzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétlfűzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugymint a pályázati feltételeket, szerződés tervezetet és költségvetést pedig ívenként 30 filléres magyar okmánybéllyel eltávtva és az ajánlatához fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat az 1765—909. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Békéscsaba állomáson létesítendő postaépület előállítási munkálataira” kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi február hó 23-án déli 12 óráig az aradi üzemeltetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája I. emelet, 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február hó 22-én déli 12 óráig a pályázónak 2000 azaz Kettőezer korona bánatpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdetett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letethetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlített ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tétetett figyelembe nem vétetnek.

Oly ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1909. évi január hó.

Az üzemeltetőség.

M. kir. államvasutak üzemeltetőség Arad.

1766—1909. II. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet:

A Békéscsaba állomáson létesítendő áruaktárnak két részben történendő előállítási munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagok közül a terméskövet, aki nem rostált homokot a szénalakat a m. kir. államvasutak aradi üzemeltetősége adja, illetve aoesátja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési bnyagot pedig első rendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

A pályázati feltételek, a szerződés-tervezet, az ajánlati minta és költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után királyi postán is megkaphatók. Az építmenny tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők; a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfűzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétlfűzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárától megszereshetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugymint a pályázati feltételeket, szerződés-tervezetet és költségvetést pedig ívenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal:

Ajánlat az 1766—909. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Békéscsaba állomáson létesítendő áruaktár előállítási munkálataira” kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi március hó 2-án déli 12 óráig az aradi üzemeltetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó sz.).

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. március hó 1-én déli 12 óráig a pályázónak 3500, azaz Háromezer ötszáz korona bánatpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdetett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letethetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlített ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az aláírt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére a törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni, és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1909. február hó.

Az üzemeltetőség.

Hirdetések

felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Belépési felhívás

a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hitel igényeit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellet, hogy a **takarékosság ügyét szolgálja** tagjainak betéteik négyötödrésze erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizeté-eiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételdíj üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet igazgatósága.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

A folyó hó végén nyilvános aláírásra kerülő

4 $\frac{1}{2}$ % m. kir. kincstári jegyekre előjegyzéseket az eredeti felvételek mellett elfogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százalék **megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **árára 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.**

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fénypéssz-lámpák, ugyancsak **5** százalékkal **kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok.

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtakintásra ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, hővitését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítási

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Megvettük a KERN-féle csemege üzlettel szemben levő CZILLÉR IMRE-féle

vászon rőfös- és szőnyegáru raktárt

Rákóczi-ut 7. a. (Szt. István palota) hol az

ÁRUSÍTÁST!

megkezdtek.

Eladásra kerülnek az összes női ruhakelmék, Blous és ruhaselymek, szőnyegek, függönyök, vásznak, asztalneműek, ruhavásznak himzett batistok mosóárak, stb.

Tisztelettel

Dick Jakab és Társai.

Egy kis vég 4/4 vászon 1.50

Egy kis vég 9/8 Kelengye vászon 1.75